

EESTI TEADUSTE AKADEEMIA
ESTONIAN ACADEMY OF SCIENCES
ENERGEETIKANÕUKOGU

KOOSOLEKU PROTOKOLL nr 3/2015 (51)

Tallinn

Algus kell 14.00, lõpp kell 17.15

30. september 2015

Juhatas Arvi Hamburg
Protokollis Siiri Jakobson

Koosolekust võtsid osa nõukogu liikmed: Arvi Hamburg, Tiit Kallaste, Lembit Krumm, Enn Lust, Leo Mõtus, Leevi Mölder, Arvo Ots, Anto Raukas, Ülo Rudi, Mati Valdma, Mihkel Veiderma, Andres Öpik

Puudusid: Andres Siirde, Ingo Valgma

Külalised: Timo Tatar (MKM energeetikaosakonna juhataja), Külli Haab (EV Konkurentsiameti regulatsiooniteenistuse juhataja), Tarmo Mere (Elektrilevi OÜ juhatuse esimees), Marti Hääl (Alexela Energia juhatuse esimees)

Päevakord:

1. ENMAK suuniste põhjendatus. *Timo Tatar*
2. Elektrienergia hinnakujundus lõpptarbijale. *Küllli Haab, Tarmo Mere*
3. Gaasituru arengud. *Marti Hääl*
 - veeldatud maagaas (LNG) Balti mere regiooni gaasiturul
 - gaaskütused transpordis
4. Suurte energiasüsteemide (SES) optimaaljuhtimise uurimise jätkamisest riikide ja regioonide vahelisel tasemel, arvestades eriti suuri häireid. *Lembit Krumm*
5. Nõukogu tööplaani kuni juuni 2016. *Arvi Hamburg*

1. ENMAK suuniste põhjendatus

Oma ettekandes tutvustas Timo Tatar ENMAKI suuniseid, mille üldeesmärk on tagada tarbijatele turupõhise hinna ning kättesaadavusega energiavarustus, mis on kooskõlas Euroopa Liidu pikaajaliste energia- ja kliimapoliitika eesmärkidega, panustades samas Eesti majanduskliima ja keskkonnaseisundi parendamisse ning pikaajalise konkurentsivõime kasvu. Kõne all olid ENMAK 2030 võtmevaldkonnad (elektrimajandus, soojusmajandus, elamumajandus, transpordi energiakasutus ja kodumaiste kütuste tootmine), eesmärgid ja oodatavad põhitulemused.

Energeetikanõukogu on seisukohal, et ENMAK eesmärkidepõhise tegevuse kavandamiseks vajame täiendavat analüüsi:

- * EL „kliimameetmete“ põhjendatus üldse ja nende rakendamise mõju elektri hinnale ja tööstuse konkurentsivõimele;*
- * Kliimapoliitika mõju energiajulgeolekule;*
- * Elektrituulikute sobivus Eesti energiasüsteemi ja nende mõju Narva Elektrijaamade talitlusele;*
- * Elektritootmise sidumisel õlitootmisega esinevaid riske s.h. energiasüsteemi reguleerimisvõimet.*

2. 1. Elektrienergia hinna kujunemine lõpptarbijale

Külli Haab'i ettekande märksõnadeks olid elektri hind (selle komponendid), võrgutasud (kujunemise alused, ülekande- ja jaotusteenuse hinna eristamine, ühtne arve) ja taastuenergia tasu.

2.2. Elektrilevi OÜ arengud ja võrgutasu

Tarmo Mere ettekande märksõnadeks olid tegevusala eripära, kohustus investeerida, investeerimisrisk, varad, tulevikulahendused, võrguteenuse hind jm.

Ettekannete ja nõukogu liikmete arutelu tulemusel teeb energeetikanõukogu järgmised ettepanekud:

- Koondada, süstematiseerida ja avalikustada erinevatest taastuvatest energiaallikatest toodetud elektri hinna muutumise dünaamika ning makstud subsiidiumid viimase 15 aasta jooksul;*
- Taastuenergia toetuste sidumisel elektri turuhinnaga fikseerida KWh- põhisele subsiidiumile ülemine piirmäär ja selle järk-järgulise vähendamise ajahorisont üleminekuks turupõhisele hinnale;*
- Varustuskindluse nõuded on otstarbekas diferentseerida sõltuvalt tarbimise iseloomust ja tarbimistihedusest;*
- Välja töötada ja rakendada võrguteenuse 2- komponendiline (energia- ja võimsuspõhine) hinnakujundus;*
- Hajatarbijate elektrivarustus „off-grid“ lahendusel lugeda perspektiivikaks. Võrguettevõttel analüüsida toimivate pilootprojektide tulemusi ja koostada üldised soovitused „off-grid“ rakendamiseks.*

3. Gaasituru arengud

Marti Hääl peatus lähemalt järgmistel teemadel: LNG terminalide seis Balti merel, regionaalse terminali seis ja gaasilised transpordikütused.

Energeetikanõukogu seisukohad on:

- * LNG SOS väikeste terminalide rajamine ei arenda regionaalset gaasiturgu; Regiooni gaasituru arendamiseks on otstarbekaim LNG regionaalse terminali ehitamine Paldiskisse;*
- * Balticconnector vaid koos regionaalse terminaliga omab maagaasi tarnekindluse seisukohalt tähtsust;*
- * Klaipeda LNG ujuvterminali poolt pakutav hinnatase tuleneb Leedu Valitsuse regulatsioonist ja on seetõttu ajutine turumoonutus;*
- * Gaasilised transpordikütused omavad suurt perspektiivi, nende laiem kasutuselevõtt eeldab vastava regulatsiooni olemasolu.*

4. Suurte energiasüsteemide (SES) optimaaljuhtimise uurimise jätkamisest riikide ja regioonide vahelisel tasemel, arvestades eriti suuri häireid

Akadeemik Lembit Krumm tegi lühiülevaate käivitavast projektist: EL – Saksa Liitvabariik – Vene Föderatsioon.

Lembit Krummi ettepanekul otsustas energeetikanõukogu käsitleda põhjalikumalt teemat järgmisel istungil.

5. Nõukogu tööplaani kuni juuni 2016

Nõukogu tööplaani ettepanekuid ja selgitusi jagas Arvi Hamburg

Nõukogu otsustas:

- *Auvere EJ ja ENEFIT 280 külastus lükata edasi kevadesse 2016.*
- *Nõukogu järgmine istung toimub 18. novemberil 2015. a.*
 - Teemad:*
 - *Energeetika 2060 - WEC visioon*
 - *Biokütused (ressurss, kasutamine perspektiivid)*
 - *Kliimapoliitika põhialused.*
 - Energeetika ja tööstuse tööriühma suunised.*
 - *Suurte energiasüsteemide (SES) optimaaljuhtimise uurimise jätkamisest riikide ja regioonide vahelisel tasemel, arvestades eriti suuri häireid.*
- *Nõukogu liikmete kohtumine teemal Inseneeria on 09. detsembril kell 15.00 Kohtu 6, Tallinn*

Energeetikanõukogu esimees

Arvi Hamburg

Protokollija

Siiri Jakobson